

2 $\frac{1}{2}$ jaar later te Amsterdam opnieuw voorstelde, na van de nieuwere literatuur over de ziekte van GAUCHER kennis te hebben genomen, weifelde ik reeds en sprak ik de meening uit, dat, in tegenstelling met mijn vroegere opvatting, ook deze ziekte in casu in het spel kon zijn (dit *Tijdschrift*, 1912, I, blz. 1028). Ook in deze laatste mededeeling, welke blijkbaar DE LANGE en SCHIPPERS verborgen is gebleven, waagde ik het niet met zekerheid bovengenoemde diagnose te stellen, omdat ik daartoe langduriger waarneming noodzakelijk oordeelde.

Nadat ik evenwel bij dit patiëntje ten slotte toch tot de overtuiging was gekomen, dat het, voor zooverre althans klinisch kon worden uitgemaakt, inderdaad aan de ziekte van GAUCHER lijdende was, ging het mij, zooals het een ieder onder dergelijke omstandigheden wel eens zal zijn overkomen, en vroeg ik mij af, of minstens een vijftal patiëntjes, die ik in den loop der jaren had waargenomen en ten deele ook langeren tijd had kunnen volgen, zonder dat het mij mogelijk was geweest een zekere diagnose te stellen, ook niet leden aan deze tot dusverre als hoogst zeldzaam beschouwde ziekte. Bij allen was door mij een chronisch gezwollen milt en lever aangetroffen, al waren deze organen ook niet in zóó belangrijke mate vergroot, als bij mijn zooeven besproken patiëntje; bovendien vertoonden al deze kinderen een eigenaardige pigmentatie van de huid en leukopenie, terwijl van icterus of van andere afwijkingen niets was te bespeuren. Nu moge het thans nog even goed waar zijn als vroeger, dat zonder pathologisch-anatomisch onderzoek de diagnose „ziekte van GAUCHER” niet met volstrekte zekerheid kan worden gesteld, ja, dat dit somwijlen zelfs daarmede niet mogelijk is, zooals de gevallen van DE LANGE en SCHIPPERS, welke 2 zusjes betroffen, die ook ik een tijd lang op mijn polikliniek heb kunnen waarnemen, leeren; aan den anderen kant kan het mijns inziens niet worden tegengesproken, dat, voor zooverre althans klinisch onderzoek deze diagnose wettigt, de bovengenoemde 5 patiëntjes, die ten deele familiäre gevallen betroffen, leden aan megalosplenie type GAUCHER. Bij geen dezer kinderen heb ik er zelfs maar een oogenblik aan gedacht splenectomie aan te bevelen, omdat zij nooit eenigen anderen hinder van hun groote milt en lever hadden gehad, dan dat zij op voorschrift van verschillende artsen zonder eenig gevolg chinine en arsenicum hadden moeten slikken; alleen bij het eerste meisje met haar ontzaglijk groote milt en lever, welke organen haar een zwaar gevoel in den buik en eenige pijnlijkheid bij beweging bezorgden, had ik hoogstwaarschijnlijk op den duur toch tot een aanbeveling dezer operatie moeten overgaan, indien het optreden der puberteit niet een eind aan mijn behandeling had gemaakt.

Hoe het ook zij, uit het medegedeelde kan voldoende blijken, dat ik, trots mijn uitspraak in 1908, in 1916 gerechtigd was te beweren, dat de ziekte van GAUCHER niet zoo buitengewoon zeldzaam scheen te zijn, als men wel dacht en dat ik hiervan minstens 6 gevallen had gezien, waarvan ik eenige een groot aantal jaren had kunnen vervolgen. Alleen in zooverre moet ik mijn uitspraak van 1908 herzien, dat het tegenwoordig niet steeds onmogelijk is reeds tijdens het leven de ziekte van GAUCHER te herkennen, doch dat dit thans met een zekere mate van waarschijnlijkheid reeds op grond van klinische gegevens en met volstrekte zekerheid in de meeste gevallen door pathologisch-anatomisch onderzoek, indien splenectomie noodzakelijk wordt geacht, kan geschieden.

Amsterdam, 27 Maart 1917.

J. DE BRUIN.

BRIEFWISSELING.

NOG EENS: DE EERSTE NEDERLANDSCHE JAARBEURS.

Van drie zijden ontving ik kanteekeningen naar aanleiding van mijn hoofdartikel in het nummer van 17 Maart j.l..

10. De firma AUPING te Deventer bericht, dat zij ter Jaarbeurze vertegenwoordigd

was met verschillende harer fabricaten. Zij noemt hieronder: twee operatie- en onderzoek-tafels, waarbij een portatieve, geheel van staalbuis vervaardigd, voorts flesschenstandaards, tabouretten voor operatiekamer, verband- en instrumenttafels, ziekentransportwagens, een verbedbrancard, een bedscherp, en een nieuw model bedwagen, dus allerlei zaken, dienstig voor de inrichting van een ziekenhuis.

2°. De firma AD. LINDEN JR. te Rotterdam deelt ons mede, dat zij niet op de Jaarbeurs is uitgekomen, daar zij, naar zij verzekert, geen stellige zekerheid kon krijgen, dat uitsluitend Nederlanders daaraan zouden deelnemen. Thans zal zij op 12, 13 en 14 April in den dierentuin te 's Gravenhage, gedurende het Nederl. Nat.- en Geneesk. Congres haar fabricaten uitstellen, en wel: ziekenhuismeubelen, operatiekamerinrichtingen, autoclaven, sterilisatoren voor verbandstoffen en instrumenten, ronde en vierkante sterilisatiebussen, heilkundige instrumenten, stethoscopen, aetherkappen, aetherfleschjes, rectoscopen.

3. De firma G. R. SALM te Amsterdam, welke ook niet te Utrecht is uitgekomen, schrijft ons, dat zij thans vele metalen laboratorium-artikelen (branders, klemmen, droogstoven, destilleertoestellen en microtomen) vervaardigt. Voorts, dat zij zich op het leveren van thermometers en areometers heeft toegelegd.

G. VAN RIJNBEEK.

EEN TOESTEL OM URINE OP TE VANGEN.

Naar aanleiding van een voordracht van dr. W. NOORDENBOS in de Ned. Vereeniging voor heilkunde, verschenen op bldz. 865—867 van ons *Tijdschrift*, schrijft de heer AD. LINDEN, instrumentmaker te Rotterdam, ons, dat het in die voordracht op bldz. 867 beschreven toestelletje, om bij een vrouw, wier blaas operatief verwijderd was geworden, overdag de urine op te vangen, blijkens de beschrijving geheel beantwoordt aan een dergelijk toestel, door hem zelf vóór ruim 7 jaren uitgedacht ten behoeve van een patiënte van prof. KOCH te Groningen.

Redactie.

NOG EENS: NEDERLANDSCHE GENEESMIDDELEN.

Collega J. DUYVIS te IJsselstein zendt ons een circulaire betreffende lecithinepillen van de firma VERWEY te Tiel. Uit deze circulaire blijkt, dat genoemde firma de kunst, om bij leeken reclame te maken voor haar fabricaten, uitnemend verstaat.

Het komt ook ons voor, dat de wijze, waarop genoemde firma zich tot het publiek blijkt te richten, de door haar gewenschte belangstelling van de zijde der geneeskundigen niet kan ten goede komen.

Redactie.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Instructies van gemeentegeneesheeren.

Dezer dagen is in druk verschenen het *Verslag over de verrichtingen aangaande het armbestuur in het Koninkrijk der Nederlanden over 1914*, als bijlage tot de *Handelingen der Staten-Generaal*. Zooals men weet, is in 1912 een nieuwe Armenwet aangenomen en in werking getreden, waarin een afzonderlijke afdeling (art. 33—38) handelt over de geneeskundige armenverzorging, waarbij de gemeentebesturen verplicht worden een verordening te maken tot regeling der geneeskundige armenzorg en waarbij een instructie voor den geneeskundige of de vroedvrouw moet worden opgesteld, regelende de bezoldiging, de schorsing en het ontslag; afschrift daarvan moet aan den inspecteur van het staatstoezicht op de volksgezondheid worden gezonden, die daartegen bezwaren kan inbrengen bij Gedeputeerde Staten. Ontslag van een gemeentegeneeskundige of